

Enheten för planfrågor
Susann Jonsson

Stockholms läns landsting
Förvaltning för utbyggd tunnelbana
Box 22550
104 22 Stockholm

Miljöpåverkan järnvägsplan för utbyggd tunnelbana sträckan Sofia – Gullmarsplan/Söderort Stockholms stad

Beslut

Länsstyrelsen beslutar enligt 2 kap 4 § Lag (1995:1649) om byggande av järnväg (LBJ) att rubricerat projekt, så som det redovisas i underlaget daterat maj 2015, kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Upplysningar

Av 5 kap 2 § LBJ följer att länsstyrelsens beslut inte kan överklagas. Av 2 kap 9 § LBJ följer att järnvägsplanen ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning, i de fall projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Redogörelse för ärendet

I januari 2014 tecknades en överenskommelse mellan staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan kopplad till ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län. Överenskommelsen innebär bl.a. att Stockholms stad åtar sig att själv eller genom annan markägare/bostadsexploator uppföra ca 42 900 bostäder inom tunnelbanesträckningens influensområde som helhet fram till senast år 2030, med en genomsnittlig takt av ca 2500 bostäder per år. Stockholms läns landsting ansvarar för planläggningen av tunnelbana med byggstart senast 2018 och trafikstart ca 2025.

Landstingets förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT) har den 13 maj 2015 tillsänt Länsstyrelsen en begäran om beslut om miljöpåverkan för tunnelbanans utbyggnad sträckan Sofia – Gullmarsplan/söderort. FUT/SLL har upprättat ett underlag, daterat maj 2015 till grund för Länsstyrelsens beslut. Till underlaget har även fogats en samrådsredogörelse över samråd som hållits under perioden 9 februari – 12 mars 2015.

Länsstyrelsens motivering

Länsstyrelsens bedömning om projektets förmodade miljöpåverkan utgår från kriterierna i MKB förordningen, bilaga 2.

Datum
2016-02-08

Beteckning
3431-16498-2015

Projektets lokalisering och omfattning

Utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort är totalt 11 km lång och byggs till större delen under jord. Detta beslut rör den delsträcka av nya tunnelbanan som sträcker sig från den nya stationen som planeras vid Sofia till Gullmarsplan vidare till Sockenplan. Själva stationen vid Sofia ingår inte i denna bedömning, utan har hanterats vid bedömningen om betydande miljöpåverkan för tunnelbanan till Nacka. Mellan Gullmarsplan och Sockenplan har fyra olika sträckningar studerats som benämnts blå, svart, rosa och grön, där alla ansluter söderut vid ungefär samma plats. Blått alternativ följer befintlig sträckning, men i bergtunnel med underjordiska stationer vid Globen och Enskede gård. Svart, Rosa och Grön går under slakthusområdet, där en ny station byggs under mark. Alternativen skiljer sig åt vad gäller lokalisering av stationen och därmed stationsuppgångarnas läge.

Från station Sofia och söderut påverkas tunnelbanans dragning av andra tunnlar som ska korsas. Utmed sträckan Sofia – Gullmarsplan och söderort pågår projekt som direkt eller indirekt påverkar aktuell tunnelbaneutbyggnad. Det rör sig bl.a. om projekt City Link som innebär anläggande av en 400 kV kraftledningsförbindelse under Stockholm. Tunneln kommer delvis gå i samma sträckning som den nya tunnelbanan. Stockholm vatten AB planerar att bygga en tunnel för att leda avloppsvatten mellan nuvarande Bromma reningsverk och Henriksdals reningsverk. Tunneln kommer att passera söder om Gullmarsplan. Tunnelmynningen föreslås att anläggas vid Gullmarsplan med utfart mot cirkulationsplatsen vid Skansbrogatan och Hammarbybacken. Utöver dessa två underjordsprojekt berör tunnelbaneutbyggnaden en ny bussterminal vid Gullmarsplan och Saltsjöbanan. Inom slakthusområdet planerar Stockholms stad 3000-4000 nya bostäder.

Projektet innebär både tillfälliga och permanenta intrång ovan och under jord. Anspråken under jord bedöms vara omfattande med stora uttag av bergmassor och permanent påverkan på grundvattenförhållanden. De permanenta markanspråken ovan jord är färre och omfattar i huvudsak områden för stationsbyggnader/-uppgångar. De tillfälliga markanspråken som behövs under byggtiden är av större omfattning. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att projektet kommer att kräva omfattande samordning med befintlig markanvändning samt andra utbyggnadsprojekt. Detta med anledning av de tillfälliga markanspråken som behövs under byggskedet samt de permanenta markanspråken för tunneln under jord och stationsbyggnaderna ovan jord.

Miljöns känslighet och de möjliga effekternas egenskaper

Tunnelbanan kommer att gå under Södermalm och Hammarbykanalen och ansluta till Hagsätralinjen vid Sockenplan. I Slakthusområdet finns idag främst ett industri- och företagsområde, med kulturhistoriskt intressanta byggnader. Några byggnader har av Stockholms stadsmuseum klassats som särskilt värdefulla. Stockholms stad planerar att komplettera Slakthusområdet med 3000 – 4000 bo-

Datum
2016-02-08

Beteckning
3431-16498-2015

städer. Hela Slakthusområdet är utfyllt med fyllningsjord och under finns sandjordlager som ursprungligen spolats ut från åsen. Men inom delar av området förekommer lerjord som kan vara sättningkänslig vid en grundvattensänkning. Bergtunneln för tunnelbanan och schakten upp till markytan för stationerna kommer att innebära att en viss mängd grundvatten läcker in och måste ledas bort. Effekten blir avsänkta grundvattennivåer som kan innebära minskat utbyte i energibrunnar, sättningar i mark och mobilisering av markföroreningar genom förändrad grundvattenströmning. Utöver detta blir det en generell påverkan på grundvattenkvaliteten genom ändrade grundvattenförhållanden. Länsstyrelsen bedömer att det under planering och projektering av tunnelbanan kommer vara viktigt att beakta den sammantagna av effekten på grundvattenmagasin och sättningkänsliga områden, med anledning av det även pågår andra tunnelprojekt inom samma geografiska områden.

Mot bakgrund av ovanstående planeringsförutsättningar, gör Länsstyrelsens den samlade bedömningen att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Tatjana Joksimović
Planchef

Susann Jonsson
Planhandläggare

Kopia: SBp (TJ, LS, SJ), SBsb (AB, MS), SBk (HG, AÅ-K), My (HF), Mn (MJ), Ms (AR, RL), Stockholms stad